ततो दुर्य्योधनेनापि ग्रहणं पाण्डवस्य तत्। सैन्यस्थानेषु सर्व्वेषु सुघोषितमरिन्दम।
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि द्रोणाभिषेकपर्व्वणि द्रोणवरदाने द्वादशोऽध्यायः॥ १२॥
॥ सञ्जय उवाच॥ सान्तरे तु प्रतिज्ञाते राज्ञो द्रोणेन निग्रहे। ततस्ते सैनिकाः श्रुत्वा तं युधिष्ठिरनिग्रहं। ४६५
सिंहनादरवांश्चक्रुर्व्वाणशङ्खरवैः सह। तत्तु सर्व्वं यथान्यायं धर्म्मराजेन भारत।
आप्तैराशुपरिज्ञातं भारद्वाजचिकीर्षितं। ततः सर्व्वान् समानाय्य भ्रातॄनन्यांश्च सर्व्वशः।
अब्रवीद्धर्म्मराजस्तु धनञ्जयमिदं वचः। श्रुतन्ते पुरुषव्याघ्र द्रोणस्याद्य चिकीर्षितं।
यथा तन्न भवेत् सत्यं तथा नीतिर्व्विधीयतां। सान्तरं हि प्रतिज्ञातं द्रोणेनामित्रकर्षिणा।
तच्चान्तरं महेष्वास त्वयि तेन समाहितं। स तमद्य महाबाहो युध्यस्व मदनन्तरं। ४७०
यथा दुर्य्योधनः कामं नेमं द्रोणादवाप्नुयात्।
॥ अर्ज्जुन उवाच॥ यथा मे न वधः कार्य्य आचार्य्यस्य कदाचन। तथा तव परित्यागे न मे राजंश्चिकीर्षितं।
अप्येवं पाण्डव प्राणानुत्सृजेयमहं युधि। प्रतीपो नाहमाचार्य्ये भवेयं वै कथञ्चन।
त्वां निगृह्याहवे राज्यं धार्त्तराष्ट्रोऽयमिच्छति। न स तं जीवलोकेऽस्मिन् कामं प्राप्येत् कथञ्चन।
प्रपतेत् द्यौः सनक्षत्रा पृथिवी शकलीभवेत्। न त्वां द्रोणोनिगृह्णीयात् जीवमाने मयि ध्रुवं। ४७५
यदि तस्य रणे सङ्घं कुरुते वज्रभृत् स्वयं। विष्णुर्व्वा सहितो देवैर्न त्वां प्राप्स्यत्यसौ मृधे।
मयि जीवति राजेन्द्र न भयं कर्त्तुमर्हसि। द्रोणादस्त्रभृतां श्रेष्ठात् सर्व्वशस्त्रभृतामपि।
अन्यच्च ब्रूयां राजेन्द्र प्रतिज्ञा मम निश्चला। न स्मराम्यनृतां वाचं न स्मरामि पराजयं।
न स्मरामि प्रतिश्रुत्य किञ्चिदप्यनृतं कृतं।
॥ सञ्जय उवाच॥ ततः शङ्खाश्च भेर्य्यश्च मृदङ्गाश्चानकैः सह। प्रावाद्यन्त महाराज पाण्डवानां निवेशने। ४८०
सिंहनादश्च सञ्जज्ञे पाण्डवानां महात्मनां। धनुर्ज्यातलशब्दश्च गगनस्पृक् सुभैरवः।
तं श्रुत्वा शङ्खनिर्घोषं पाण्डवस्य महौजसः। त्वदीयेष्वप्यनीकेषु वादित्राण्यभिजघ्निरे।
ततो व्यूढान्यनीकानि तव तेषाञ्च भारत। शनैरुपेयुरन्योऽन्यं योत्स्यमानानि संयुगे।
ततः प्रवृत्ते युद्धं तुमुलं लोमहर्षणं। पाण्डवानां कुरूणाञ्च द्रोणपाञ्चालयोरपि।
यतमानाः प्रयत्नेन द्रोणानीकविशातने। न शेकुः सृञ्जया युद्धे तद्धि द्रोणेन पालितं। ४८५
तथैव तव पुत्रस्य रथोदाराः प्रहारिणः। न शेकुः पाण्डवीं सेनां पाल्यमानां किरीटिना।
आस्तान्ते स्तिमिते सैने रच्यमाणे परस्परं। सम्प्रसुप्ते यथा नक्तं वनराज्यौ सुपुष्पिते।
ततो रुक्मरथो राजन्नर्कैणेव विराजता। वरूथिनीं विनिष्पिष्य व्यचरत् पृतनान्तरे।
तमुद्यतरथैनैकमाशुकारिणमाहवे। अनेकमिव सन्त्रासं मेनिरे पाण्डुसृञ्जयाः।
तेन मुक्ताः शरा घोरा विचेरुः सर्व्वतो दिशः। त्रासयन्तो महाराज पाण्डवेयस्य वाहिनीः। ४९०
मध्यन्दिनमनुप्राप्तो गभस्तिशतसंवृतः। यथा दृश्येत घर्म्मांशुस्तथा द्रोणो व्यदृश्यत।
न चैनं पाण्डवेयानां कश्चिच्छक्नोति भारत। वीक्षितुं समरे क्रुद्धं महेन्द्रमिव दानवः।